

RAPORT
Zespołu Oceniającego Instytut Historyczny
Uniwersytetu Warszawskiego

W dniach 23-25 kwietnia 2006 roku powołany przez Uniwersytecką Komisję Akredytacyjną Zespół Oceniający w składzie: prof. dr hab. Marian Chachaj, prof. dr hab. Leszek Mrozewicz (przewodniczący), prof. dr hab. Wiesław Sieradzan i prof. dr hab. Rafał Stobiecki przeprowadził wizytę Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, w związku z wnioskiem Jednostki o udzielenie akredytacji na kierunku „historia”. Wizytacja w Jednostce przeprowadzona została zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Uchwale Rektorów Uniwersytetów Polskich z dnia 31 stycznia 1998 r. w sprawie zasad postępowania akredytacyjnego” (Informator 2005. Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna, Poznań 2005, s. 19-26), instrukcjami zawartymi w Informatorze (s. 28-29: „Sugerowany plan wizyty Zespołu Oceniającego”) oraz „Standardami akredytacji kierunku studiów historia”, opracowanymi przez Zespół Ekspertów i zatwierdzonymi przez UKA.

I. Merytoryczna ocena wniosku akredytacyjnego

Zdaniem Zespołu Oceniającego wniosek Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego o udzielenie akredytacji przygotowany został zgodnie z wymogami określonymi przez Uniwersytecką Komisję Akredytacyjną. Zespół zapoznał się na miejscu z kompletną dokumentacją opracowaną starannie przez wyznaczonych do tego pracowników Instytutu, pod kierunkiem wicedyrektora ds. dydaktycznych pani prof. UW dr hab. Jolanty Choińskiej-Miki. Przygotowano wyczerpujące materiały pozwalające zapoznać się z całym procesem dydaktycznym. Zespół Oceniający uzyskał także wgląd do ankietowych ocen zajęć dydaktycznych oraz prac dyplomowych (magisterskich), wraz z pełną dokumentacją przebiegu studiów (teczka studenta). Na podstawie dostarczonych dokumentów i po przeprowadzeniu wizji lokalnej Zespół uznał, że dane zawarte we wniosku są zgodne ze stanem faktycznym, co umożliwiło przeprowadzenie szczegółowej oceny.

II. Sprawozdanie z przebiegu wizyty

Zespół Oceniający rozpoczął wizytację jednostki od spotkania z władzami Wydziału Historycznego, w osobie pani prof. dr hab. Elżbiety B. Zybert, prodziekana ds. studenckich, i dyrektcją Instytutu Historycznego: prof. dr hab. Michałem Tymowskim (dyrektor), prof. UW dr. hab. Jolantą Choińską-Mik (z-ca dyrektora ds. dydaktycznych), prof. dr. hab. Mirosławem Nagielskim (z-ca dyrektora ds. finansowych), prof. dr. hab. Romualdem Turkowskim, kierownikiem Studium Zaocznego, Podyplomowego i Wieczorowego Historii, prof. UW dr. hab. Dariuszem Kołodziejczykiem, pełnomocnikiem dyrektora ds. kontaktów zagranicznych oraz sekretarzami dr. Maciejem Mycielskim i dr. Piotrem Węcowskim.

Dyrektor Instytutu przedstawił Zespołowi Oceniającemu strukturę Jednostki i jego aktualną sytuację lokalową. Ta ostatnia uległa, w porównaniu do stanu sprzed pięciu lat (poprzednia akredytacja) radykalnej poprawie, Instytut przejął bowiem po Wydziale Biologii drugą część zajmowanego przez siebie budynku (tzw. Gmach Pomuzealny). Ostatnie pięć lat życia Instytutu podporządkowane były, w sensie organizacyjnym i finansowym, remontowi budynku i adaptacji jego pomieszczeń dla potrzeb Instytutu. Na podkreślenie zasługuje fakt, że mimo to działalność dydaktyczna i naukowa (badania) nie uległy osłabieniu. Struktura władz Jednostki zasługuje na szczególną uwagę, może być nawet wzorem dla innych tego typu placówek w Polsce. Dyrektor Instytutu nie stoi na czele Rady Naukowej, ta ma swego odrębnego przewodniczącego. Rada powołuje także Komisje do poszczególnych zadań, np. Komisję Finansową itp. W obrębie Dyrekcji godne pochwały jest wyraźne wydzielenie kompetencji, w tym powołanie zastępcy Dyrektora ds. finansowych (prof. dr hab. Mirosław Nagielski). Niewątpliwie spowodowane to zostało ilością zadań, jakie stanęły przed Instytutem w chwili rozbudowy jego infrastruktury, ale okazało się w skutkach bardzo pozytywne. Istnienie Komisji Finansowej Rady Naukowej oraz funkcji Dyrektora ds. finansowych zaowocowało jasną, w pełni czytelną i całkowicie jawną polityką finansową, co zresztą mocno podkreślali pracownicy IH na spotkaniu z Zespołem Oceniającym. Na spotkaniu poruszono także kwestie związane z programami studiów: Instytut realizuje aktualnie pięcioletnie studia magisterskie według programu starszego i nowego, przygotowuje się także do wprowadzenia systemu bolońskiego, to jest studiów licencjacki i uzupełniających magisterskich. Możliwe to będzie od roku akademickiego 2007/2008. W chwili obecnej realizowane są studia w trzech wariantach: stacjonarne, niestacjonarne wieczorowe i niestacjonarne zaoczne. Jednostka prowadzi także studia podyplomowe.

W pierwszym dniu wizyty dokonano inspekcji pomieszczeń Instytutu (sale wykładowe i ćwiczeniowe, biblioteka, czytelnia, gabinety pracowników, pomieszczenia

rekreacyjne i sanitarne). Ich generalna ocena wypadła bardzo dobrze (zwłaszcza w porównaniu ze stanem sprzed pięciu lat). Warto podkreślić dostosowanie budynku do potrzeb niepełnosprawnych (winda, podjazdy, odpowiednie toalety).

Członkowie Zespołu Oceniającego przeprowadzili także wizytację zajęć dydaktycznych:

Prof. dr hab. Rafał Stobiecki wizytował zajęcia prowadzone przez dra Piotra Sowińskiego z metodologii historii. Temat brzmiał „Paradygmat marksistowski w badaniach historycznych”. Sposób prowadzenia ćwiczeń, przygotowanie pracownika i aktywność studentów ocenione zostały wysoko. Żywa dyskusja była niemożliwa ze względu na bardzo niewielką liczebność grupy (4 osoby). Zajęcia podzielone zostały na dwie części - teoretyczną, która była próbą rekonstrukcji głównych założeń materializmu historycznego, i praktyczną, która dotyczyła aplikacji teorii do badań historycznych. Zdaniem wizytującego należałoby w większej mierze wykorzystywać na ćwiczeniach fragmenty tekstów źródłowych (np. wypowiedzi K. Marksa), a nie tylko literaturę przedmiotu.

Prof. Marian Chachaj wizytował zajęcia prof. dra hab. Tomasza Nałęcza. Były to ćwiczenia warsztatowe dotyczące parlamentaryzmu Drugiej Rzeczypospolitej. Szczegółowej analizie poddawany był na nich pakt lanckoroński — układ polityczny zawarty w 1923 r. między ZLN, ChD i PSL "Piast", który umożliwił utworzenie koalicji rządowej zw. Chjeno-Piast. Na zajęciach było obecnych 11 osób, większość z nich wzięła udział w dyskusji, której podstawę stanowił tekst paktu (studenci mieli jego kserokopie lub notatki odręczne). Jedynie niektórzy studenci mieli problemy z udzieleniem poprawnej odpowiedzi na niektóre pytania stawiane przez prowadzącego zajęcia. Uczestnicy zajęć — jak wynika z przeprowadzonej rozmowy bez udziału prowadzącego — dobrze oceniają zarówno sposób prowadzenia ćwiczeń przez Profesora, jego kompetencje, jak i dobór lektur, które pokazują zróżnicowane i wielostronne oceny omawianych na ćwiczeniach zagadnień.

Profesor dr hab. Leszek Mrozewicz wizytował zajęcia (ćwiczenia) z historii starożytnej (I rok). Prowadzącym był pan dr Jacek Rzepka, temat obejmował zagadnienia z zakresu krytyki źródła, szczególnie zaś przekazu Trogusa/Justyna. Grupa studencka liczyła 16 osób. Studenci byli przygotowani, mieli przed sobą kserokopie tekstów źródłowych, żywo też brali udział w dyskusji. W rozmowie bez udziału prowadzącego bardzo pozytywnie wypowiedzieli się co do formy zajęć, postawy prowadzącego, jak i kryteriów oceny. Niewątpliwie był to przykład bardzo dobrze prowadzonych ćwiczeń.

W tym też dniu Zespół Oceniający zapoznał się z pracami magisterskimi i dokumentacją studenta, Generalna ocena prac wypadła bardzo pozytywnie. Teczka studenta (z dokumentami) prowadzona jest właściwie, nie stwierdzono jakichkolwiek niedociągnięć. W drugim dniu wizyty odbyły się spotkania ze studentami i pracownikami Instytutu. Grupa studentów była stosunkowo nieliczna (15-20 osób), ale dobrze przygotowana. Spotkanie pokazało, jak wiele nieporozumień i obaw nagromadziło się wokół wdrażania w polskim szkolnictwie wyższym procesu bolońskiego. Niektórzy uczestnicy mówili wręcz, że dotąd realizowany program studiów w Instytucie Historycznym UW daje im dużą swobodę w doborze przedmiotów i wykładowców. Natomiast nowo wprowadzany (3 + 2 + 4) — ich zdaniem — przekształci wolność studiowania w obowiązek zdobycia określonego zawodu i w ten sposób Uniwersytet stanie się szkołą wyższą, przygotowującą jedynie do konkretnego zawodu, a nie do prowadzenia badań naukowych. Studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat obowiązującego programu studiów. Ich obiekcje budził tylko zakres języka łacińskiego (240 godz.), zgodny z wymiarem języków nowożytnych. Podkreślano, że tylko niewielu z nich wybiera seminarium z historii starożytnej czy średniowiecznej, dla większości kontakt z łaciną ma charakter tylko przejściowy. Studenci podkreślali partnerski charakter kontaktów między nimi a pracownikami naukowymi. Pracownicy chętnie odbywają rozmowy ze studentami nie tylko na dyżurach, ale także w innym, ustalonym ze studentami czasie. W dyskusji wskazywano też na rolę Studenckiego Koła Naukowego, które pozwala na realizowanie własnych zainteresowań. Z wypowiedzi można było odnieść wrażenie, że studenci bardzo mocno identyfikują się ze swoim Instytutem, co ocenić należy jako zjawisko pozytywne.

Na spotkanie z pracownikami przybyło 26 osób. W wypowiedziach akcentowano przede wszystkim sprawy związane z wprowadzaniem procesu bolońskiego. W Instytucie dominuje pogląd, że nowy system studiów obniży radykalnie ich poziom, zamieni Uniwersytet w „zwykłą” wyższą szkołę zawodową. Zwracano uwagę, że duża liczba godzin dydaktycznych, nieuchronna w nowym systemie, spowoduje przeciążenie studiujących i godzić będzie w sens studiów humanistycznych w ogóle.

Pracownicy bardzo wysoko ocenili funkcjonowanie Dyrekcji Instytutu. Podkreślano czytelne reguły polityki finansowej i jej jawność. W dyskusji wyrażono postulat rzeczywistego wykorzystywania ocen (ankietowych) studenckich: wysoka ocena studentów nie przekłada się na żadne formy uznania (nagrody, wyróżnienia) ze strony władz Instytutu.

Dyskusja z pracownikami wskazała na harmonijne z reguły ich relacje z władzami Instytutu, jak również na daleko idącą identyfikację ze swoim miejscem pracy.

W ostatnim dniu wizyty Zespół Oceniający spotkał się, wraz z przedstawicielem Dyrekcji Instytutu Historycznego prof. UW dr hab. Jolantą Choińską-Miką, z Prorektorem Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Konstantym Wojtaszczykim. Przedstawiono wstępne wnioski wynikające z wizyty Zespołu, w tym zwłaszcza bardzo pozytywne obserwacje dotyczące struktury władz Instytutu, jego polityki finansowej (jawność), pomieszczeń i wyposażenia w sprzęt, programów nauczania i ogólnej atmosfery w Instytucie, bardzo dobrze przedstawionej przez pracowników i studentów. Wskazano także na pewne problemy, związane zwłaszcza z wprowadzaniem procesu bolońskiego, brakiem wniosków z pozytywnej oceny pracowników przez studentów, niski standard domów studenckich (akademików), w tym kłopot z dostępem do Internetu, a także na zastrzeżenia studentów co do faktycznego obniżenia im wysokości stypendiów naukowych (przy wysokiej średniej: 4,75) i niewystarczającej obsady personalnej w dziekanacie. W końcowych wypowiedziach członkowie Zespołu Oceniającego zgodnie podkreślili, że Instytut Historyczny UW należy do najlepszych tego typu Jednostek w Polsce i niewątpliwie przynosi chlubę swej Uczelni.

III. Odniesienie do standardów ogólnych

Zespół Oceniający stwierdził całkowitą zgodność przedstawionego wniosku ze standardami ogólnymi, zawartymi w paragrafie 21 Uchwały Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich z dnia 31 stycznia 1998 r. (zob. „Informator 2005”, s. 24-25). Wniosek ten dotyczy aktualnie realizowanych programów studiów, program w systemie bolońskim znajduje się w fazie przygotowawczej.

IV. Odniesienie do standardów szczegółowych, ustalonych przez Zespół Ekspertów

Zespół Oceniający stwierdził, że Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego spełnia wszystkie warunki wymagane dla procedury akredytacyjnej:

1. zapewnia kształcenie w zakresie pięciu wielkich epok historycznych,
2. studenci mają zapewniony programem studiów obowiązkowy lektorat z języka łacińskiego, mogą uczestniczyć w zajęciach uzupełniających i seminariach magisterskich,

3. Instytut realizuje aktualnie zadania związane ze standardami dla jednolitych studiów magisterskich, ale przygotowuje się do wdrożenia systemu studiów dwustopniowych, co rozpocznie się od września 2007,
4. Instytut zapewnia kształcenie na studiach podyplomowych i doktoranckich,
5. w Jednostce funkcjonuje wewnętrzny system kontroli i oceny jakości kształcenia; zajęcia dydaktyczne są hospitowane, przyjęto system anonimowych ankiet studenckich;
6. w Jednostce funkcjonuje system punktów kredytowych zgodnie z zasadami ECTS;
7. Instytut posiada wymaganą przez procedury akredytacyjne obsadę kadrową.
 - 18 profesorów tytularnych
 - 24 doktorów habilitowanych (na stanowiskach prof. UW)
 - 52 adiunktów (w tym 6 doktorów habilitowanych)
8. w Instytucie łącznie kształcą się 834 studentów (bez studiów podyplomowych); na jedną osobę uprawnioną do prowadzenia zajęć dydaktycznych przypada mniej więcej dziewięciu studentów, przy uwzględnieniu studiów podyplomowych (łączna liczba studentów wynosi wówczas 978 osób) wielkość ta nie przekracza jedenastu studentów, co w obu przypadkach w pełni mieści się w zalecanych przez Zespół Ekspertów 35 studentach na jednego pracownika;
9. średnia liczba studentów przypadająca na jednego samodzielnego pracownika wynosi niecałe 18 osób (przy uwzględnieniu studiów podyplomowych niespełna 21), przy zalecanych przez Zespół Ekspertów 60 osobach;
10. seminaria magisterskie prowadzone są w grupach nieprzekraczających 12 osób; grupy ćwiczeniowe wynoszą mniej więcej po 15 osób;
11. Jednostka oferuje studia doktoranckie i podyplomowe.

V. Zespół Oceniający stwierdza spełnienie przez Jednostkę następujących warunków akredytacyjnych

1. w zakresie kadry dydaktycznej

Kierownictwo i pracownicy wizytowanej jednostki są bardzo dobrze zaznajomieni z przyjętymi kryteriami akredytacyjnymi Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Zespół Oceniający stwierdza, że informacje przygotowane we wniosku o udzielenie akredytacji

odpowiadały wymienionym w standardach i warunkach akredytacji kierunku 'historia' zakresem i wymogom standaryzacji. Instytut dzieli się na Zakłady, które odpowiadają podziałowi na pięć wielkich epok historycznych. Poza tym działa Zakład Nauk Pomocniczych Historii i Metodologii. Zakład Dydaktyki Historii oraz - jako osobna placówka - Centrum Badania i Nauczania Dziejów i Kultury Żydów w Polsce

W Instytucie zatrudnionych jest 94 pracowników, co odpowiada - jak wynika z wypowiedzi władz Instytutu i pracowników - potrzebom dydaktycznym i badawczym Jednostki. Seminaryjne magisterskie prowadzone są wyłącznie przez profesorów i doktorów habilitowanych i obejmują wszystkie epoki historyczne. Warto podkreślić, że w wielu przypadkach profesorowie prowadzą także ćwiczenia (tzw. warsztatowe). Pracownicy prowadzą badania w ramach Zakładów, które finansowane są zarówno ze środków na badania własne, jak i z pozyskiwanych zewnątrz (np. granty). Przedstawiony Zespołowi Oceniającemu dorobek naukowy pracowników Instytutu wywiera duże wrażenie. W ostatnich pięciu latach opublikowali oni 83 monografie, byli współautorami bądź redaktorami 150 prac zbiorowych, opublikowali ok. 700 artykułów naukowych, 21 wydawnictw źródłowych, także wiele podręczników akademickich i szkolnych oraz artykułów popularnonaukowych. Pod szyldem Instytutu Historycznego UW ukazuje się szereg periodyków („Przegląd Historyczny”) i serii wydawniczych (np. „Quaestiones Maedii Aevii Novae”, „Fasciculi Historici Novi”, „Monumenta Historica Res Gestas Europae Orientalia Illustrantia - fontes XV - XVII saeculorum” i inne). Jednostka prowadzi także szeroką współpracę naukową z licznymi placówkami zagranicznymi.

2. w zakresie dydaktyki

Komisja zapoznała się z programem 5-letnich studiów magisterskich realizowanych w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym (wieczorowe i zaoczne) w Instytucie Historycznym UW. Oceną nie objęto obecnie przygotowywanego przez władze Instytutu programu studiów dwustopniowych w ramach systemu bolońskiego, ale warto podkreślić fakt, że tego rodzaju inicjatywa zmierza już ku końcowi, a kształcenie tym trybem jest planowane, mimo wielu głosów sceptycznych, poczynając od roku akademickiego 2007/2008. Komisja stwierdziła zgodność programu z zalecanymi przepisami i standardami nauczania. Jednakże ze względu na dynamiczne zmiany w tym zakresie, szczególnie w ostatnich 2-3 latach, zauważono pewne drobne uchybienia. Bardzo dobrze został opracowany profil absolwenta, uwzględniający w dużej mierze ogólnohumanistyczne cechy kształcenia i umiejętność pracy analitycznej z licznymi danymi i ich porządkowania. Większy akcent powinno zwrócić się jednak na szersze

przygotowanie przyszłego nauczyciela historii również do prowadzenia przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie”. Wydaje się, że dotychczasowy model tego kształcenia w tym zakresie (jedynie 20 godzin) w Instytucie Historycznym UW powinien być wzbogacony, zwłaszcza w sytuacji pojawiających się tendencji do kwestionowania przez pracodawców (dyrektorów szkół) uprawnień do prowadzenia tego przedmiotu ze względu na minimalny zakres zajęć znajdujących się w programach studiów historycznych.

Z uwagi na realizowanie przez Instytut Historyczny UW programu powstałego przed kilku laty, organizacja studiów jest ujęta w bloki przedmiotów kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego. Całość uzupełniają specjalizacje zawodowe (nauczycielska, archiwistyczna i edytorska) oraz tzw. bloki tematyczne (9). Jest to stosunkowo prosta, a jednocześnie pełna interesujących treści struktura, odbiegająca nieco od zalecanego standardami nazewnictwa poszczególnych elementów programowych (np. brak proseminarium, ale jest 3-letnie seminarium). Komisja nie stwierdziła jednak uwag krytycznych studentów w odniesieniu do tej kwestii, a jedynie w odniesieniu do ogólnego wymiaru języka łacińskiego (240 godz.). Ponadto, co warto z naciskiem podkreślić, analiza wpisanych do programu zajęć pozwoliła stwierdzić, że mieszczą się tam wszystkie przedmioty, które znajdują się w standardach dla 5-letnich studiów magisterskich.

Spotkanie Komisji ze studentami pozwoliło na sformułowanie tezy, że oferta językowa programu przewyższa dwukrotnie minima określone w standardach (240 godz.), co stwarza szerokie możliwości korzystania z programów stypendialnych „Socrates/Erasmus”.

Komisja pozytywnie oceniła proces budowania tzw. „autonomizacji” programu studiów, wyrażający się w istnieniu trzech specjalizacji zawodowych. Niektóre z tych bloków programowych są unikatowe w skali kraju. Komisja zasugerowała władzom Instytutu dodanie do niektórych z nich lektoratów specjalistycznych z zakresu dawnych języków przednowożytnych. Niezwykle wysoko oceniono program, formy i osiągnięte efekty kształcenia w zakresie poszczególnych specjalizacji zawodowych i bardzo bogatą ofertę wykładów monograficznych. Równocześnie zwrócono uwagę, że w dalszej perspektywie, zwłaszcza po wprowadzeniu systemu studiów dwustopniowych, władze Instytutu Historycznego UW powinny poszerzyć ofertę zajęć w tej części programu (specjalności naukowe). Obecnie bowiem zadziwiające jest znaczne zróżnicowanie godzinowe tych bloków. Jedne mają wymiar 180 inne 210, 240, 270, 300, 360. W ten sposób łączny wymiar godzin dla studiów pięcioletnich jest zróżnicowany i jednocześnie zbyt mały (2100-2250). Dla studiów pięcioletnich standardy od 2-3 lat zalecają 2400 godzin. Władze IH UW udzieliły jednak Komisji wyjaśnienia, w którym sugerowano, że bardzo wielu studentów wybiera

więcej niż jeden blok programowy, przez co łączny wymiar godzin zbliża się do postulowanego. Uwagi te odnoszą się również do studiów zaocznych i wieczorowych. Ale warto dostrzec poprawę w ramach tzw. „nowego programu studiów”.

Zajęcia w poszczególnych blokach tematycznych ujęte są jedynie w układ chronologiczny. W przypadku bardzo interesującego bloku „Historia i kultura Anglii...” brak jest zajęć z kultury, bądź literatury. Przydałyby się ponadto zajęcia na temat specyfiki warsztatu naukowego historyków Anglii, Francji i innych krajów. Komisja zaleciła również wzbogacenie programu specjalizacji zawodowej edytorskiej o zajęcia z historii kartografii.

Niektóre pozycje w programie nie znajdują odniesienia do standardów. Na przykład obecność w nich prac rocznych pisemnych. Ale w pewnym sensie jest to też atut oferty. Podobna uwaga dotyczy zajęć zatytułowanych "Obchód po Warszawie". Warto podkreślić, że w programie studiów historycznych został zachowany obowiązkowy objazd terenowy, co umożliwia jego uczestnikom odwiedzenie mniejszych miejscowości, w których znajdują się godne obejrzenia zabytki. Jest to poza tym niezwykle ważna forma kształcenia, niestety nie we wszystkich uczelniach uwzględniana.

W programie studiów niestacjonarnych wątpliwości Komisji wzbudziło łączenie „Wstępu do badań historycznych” z „Naukami pomocniczymi historii”. Ponadto ich łączny wymiar jest zbyt skromny (44 godz.). Na studiach dziennych NPH realizowane są dla poszczególnych epok.

Uzupełnienia (do 60 godzin) w programie studiów stacjonarnych wymaga, zdaniem Komisji, łączny wymiar godzin z zakresu „Metodologii historii” i „Historii historiografii”.

Komisja dostrzegła ponadto, że program umożliwia indywidualizację studiów i możliwość kształtowania programu przez studentów w oparciu o system punktów ECTS, w tym możliwość wyboru kursów poza jednostką macierzystą. Z rozmów ze studentami wynika, że mają oni swobodny dostęp do tego typu zajęć, a IH UW zapewnia również taką dostępność dla studentów z innych kierunków. Komisja zasugerowała jedynie dowartościowanie w punktacji ECTS zajęć z języka obcego.

Reasumując, mimo dostrzeżenia drobnych uchybień, generalna ocena oferty programowej zarówno w odniesieniu do studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, wypada niezwykle pozytywnie. Wypada mieć nadzieję, że w toku dalszych prac nad nowelizacją programu i dostosowaniem go do uwarunkowań ogólnoeuropejskich zostaną uwzględnione zarówno nie do końca jeszcze określone w Polsce standardy kształcenia, jak i uwagi Komisji dotyczące programu studiów.

3. w zakresie aktywności *naukowej* studentów

Działalność naukowa studentów realizuje się przede wszystkim w Kole Naukowym. Studenckie Koło Naukowe Historyków ma swoją siedzibę w budynku Instytutu. Jego członkowie biorą udział w promowaniu własnego Instytutu, wydając broszurę informacyjną dla kandydatów na studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim zatytułowaną "Na historię!" oraz "Informator dla studentów I roku historii". Jest to przejaw wyjątkowego zaangażowania studentów w propagowanie własnego kierunku studiów. Pod szyldem Koła ukazuje się czasopismo studenckie pt. „Tekka Historyka”, finansowane ze środków Instytutu. Publikowane są w nich wyłącznie prace studentów: są to z reguły ich obowiązkowe prace roczne, wpisane w program studiów. Warunkiem opublikowania w „Tece Historyka” jest otrzymanie bardzo dobrej oceny od kierującego konkretną pracą oraz pozytywna recenzja napisana przez drugiego pracownika naukowego. Drugi recenzent nie zna nazwiska autora pracy. Warto podkreślić, że mimo zachowania w programie studiów historycznych obowiązkowego objazdu terenowego, osobne objazdy organizuje SKNH. Ważnym wydarzeniem był jedenastodniowy wyjazd na Ukrainę. W tym wypadku uczelnia jedynie częściowo dofinansowała wyjazd, a każdy z jego uczestników zobowiązany był do pokrycia pozostałych kosztów. Niedawno pojawiła się nowa inicjatywa podjęta przez członków SKNH i Samorządu zorganizowania forum dyskusyjnego, na którym można byłoby dyskutować o aktualnych problemach studentów historii.

4. w zakresie *informacji o studiach*

Instytut opublikował ogólnodostępną broszurę pt. „Dlaczego historia? Informator dla kandydatów na studia na rok akademicki 2006/2007”, zawierający dane na temat struktury organizacyjnej Instytutu, rodzajach trybu studiowania (jednolite studia magisterskie stacjonarne i niestacjonarne) oraz istniejących specjalnościach. W „Informatorze” podano też zwięzłe dane o zasadach rekrutacji, przedstawiono sylwetkę absolwenta i określono standardy nauczania. Ponadto w Instytucie opracowano broszurę pt. „Regulaminy studiów. Program studiów (studia dzienne i wieczorowe). Rok akademicki 2005/2006”, Warszawa 2005, w której zawarte są wszelkie podstawowe informacje dotyczące toku studiów (w tym pomocy materialnej, zasad korzystania ze zbiorów bibliotecznych, dane dotyczące programu Erasmus-Sokrates). Obszernych informacji o studiach (ze studenckiego punktu widzenia) dostarcza także studenckie piśmko, corocznie aktualizowane, pt. „Na historię!”. Poza tym do dyspozycji wszystkich zainteresowanych stoi dobrze opracowana strona internetowa Instytutu

(www.historia.uw.edu.pl). W Internecie umieszczone są także sylabusy poszczególnych zajęć dydaktycznych.

5. w zakresie infrastruktury

Instytut Historyczny mieści się w tzw. Gmachu Pomuzealnym na terenie głównego kampusu UW. Budynek jest już w dużym stopniu wyremontowany (w najbliższym czasie planowane jest odnowienie elewacji i zagospodarowanie na potrzeby biblioteki tzw. stolarni). Powierzchnia przypadająca na dydaktykę to nieco ponad 1600 m² z czego sale wykładowe i ćwiczeniowe zajmują powierzchnię 487 m² (w sumie 15 pomieszczeń). Osiem zakładów naukowych zajmuje osiemnaście sal o łącznej powierzchni 510 m². Są one dobrze wyposażone w sprzęt komputerowy. Ponadto Instytut dysponuje dwiema salami komputerowymi z 26 stanowiskami oraz salą audiowizualną. Jedna z nich wykorzystywana jest na potrzeby dydaktyczne, druga oddana jest do dyspozycji samorządu studenckiego i służy studentom do pracy indywidualnej. Zamontowany w salach sprzęt jest w większości nowy. Obie pracownie komputerowe mają dostęp do Internetu. W tym kontekście warto pochwalić także ciekawą i pomocną w dydaktyce stronę internetową Instytutu. Umożliwia ona prowadzącym ni. in. zamieszczanie materiałów dydaktycznych potrzebnych do zajęć. W opinii zarówno pracowników, jak i studentów wspomniana baza lokalowa jest wystarczająca do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Słabością jest brak większej sali wykładowej, co powoduje, że pewna (niewielka) część zajęć musi odbywać się poza Instytutem. Mimo znaczącej i widocznej poprawy infrastruktury przeznaczonej dla kadry dydaktycznej, w porównaniu z ostatnią akredytacją, Komisja zwraca uwagę na brak wystarczającej ilości gabinetów dla pracowników, co powoduje, że niektóre pomieszczenia muszą służyć jednocześnie kilkunastu osobom. Na spotkaniu ze studentami podnoszono także, że w Instytucie w dalszym ciągu jest zbyt mało sal dydaktycznych.

Wielkim atutem Instytutu Historycznego UW jest biblioteka. Liczy ona ponad 204 tys. woluminów (ponad 145 tys. książek, ponad 37 tys. woluminów czasopism i ponad 22 tys. jednostek zbiorów specjalnych)/. Jednostka prenumeruje lub otrzymuje w formie darów 83 tytuły czasopism polskich i 74 tytuły zagraniczne. Obecnie w bibliotece trwa retrokonwersja starego katalogu kłamrowego na formę elektroniczną i tradycyjną kartkową. W ubiegłym roku objęto nią 5 tys. jednostek. W bibliotece można korzystać także z elektronicznych baz danych z zakresu historii starożytnej, średniowiecznej i nauk pomocniczych historii. Dwie z nich są dostępne on-line. Czytelnia posiada 90 miejsc i 5 stanowisk komputerowych. Jest

także niewielka, przeznaczona dla 5 osób czytelnia dla pracowników. Biblioteka jest czynna przez cały tydzień (poniedziałek - piątek 9-20, sobota 9-17) i - co warto podkreślić - także w niedzielę (10-15). Tradycją biblioteki jest ograniczony dostęp do zbiorów. Studenci mogą korzystać z nich w większości przypadków jedynie na miejscu. Dopiero od II roku przewidziane jest wypożyczanie książek, ale jedynie na niedziele i święta. Biblioteka zapewnia sporządzanie kserokopii. Studenci narzekają jednak na wysoką cenę (30 gr za stronę). Poinformowano jednak Komisję, że jest ona obecnie negocjowana ze środowiskiem studentów. Dodatkowo ci ostatni mogą korzystać także ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (2,7 milionów woluminów) oraz innych bibliotek warszawskich (Biblioteka Narodowa, Biblioteka Publiczna m. Warszawy, Centralna Biblioteka Wojskowa).

Pracownicy i studenci mają do dyspozycji klubo-kawiarnię oferującą dania zimne i gorące. Jest ona czynna od poniedziałku do soboty, do godz. 17. W głównych gmachu umieszczono również automat z napojami. Istnieje także możliwość korzystania z innych punktów gastronomicznych na terenie kampusu uniwersyteckiego. Opierając się na opiniach studentów, Komisja zwraca uwagę na zły stan akademików. Pokoje są 3-4 osobowe, panują złe warunki sanitarne. Opłaty wynoszą od 200 do 250 zł miesięcznie. Powoduje to, że zdecydowana większość studentów mieszka na stancjach. Podczas spotkania z Komisją, studenci zwrócili także uwagę na potrzebę zwiększenia obsady personalnej dziekanatu, kłopoty z rejestracją na zajęcia w ramach nowego programu USOS. Ich zdaniem dwa systemy zapisów - uniwersytecki i instytutowy - nie zawsze są kompatybilne. Podnieśli także problem zbyt wysokiej średniej koniecznej do wypłaty stypendium naukowego (4.75) oraz jego wyraźne obniżenie w ostatnim czasie. ^

Komisja niezwykle wysoko ocenia przystosowanie infrastruktury budynku do potrzeb niepełnosprawnych. Zainstalowano specjalne podjazdy, wielkim nakładem środków wybudowano windę i toalety. Studenci niepełnosprawni z całego Wydziału Historycznego mają do dyspozycji specjalny samochód, który dowozi ich na zajęcia. W sumie, mimo zasygnalizowanych uchybień, infrastrukturę Instytutu Historycznego należy ocenić jako spełniającą warunki akredytacji.

WNIOSEK KOŃCOWY

Biorąc pod uwagę informacje uzyskane od Dyrekcji Instytutu Historycznego, pracowników i studentów, przedstawioną obszerną dokumentację oraz obserwacje dotyczące infrastruktury, poczynione w trakcie wizytacji, Zespół Oceniający stwierdza, że sposób realizacji procesu dydaktycznego w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego spełnia wszystkie wymogi standardów określonych przez Zespół Ekspertów dla kierunku „historia”.

W związku z powyższym Zespół Oceniający wnioskuje o udzielenie Instytutowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie certyfikatu akredytacyjnego na okres pięciu lat.

Warszawa 25 kwietnia 2006r.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

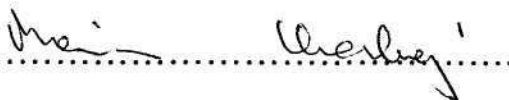
Prof. dr hab. Leszek Mrozewicz



.....

Członkowie Zespołu Oceniającego

Prof. dr hab. Marian Chachaj



.....

Prof. dr hab. Rafał Stobiecki Prof.



.....

dr hab. Wiesław Sieradzan



.....